

Fejlesztési Bizottság

2017/2015(INI)

22.11.2017

VÉLEMÉNY

a Fejlesztési Bizottság részéről

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi
Bizottság részére

a nemek közötti egyenlőségről az uniós kereskedelmi megállapodásokban
(2017/2015(INI))

A vélemény előadója: Lola Sánchez Caldentey

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Fejlesztési Bizottság felhívja a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságot, mint illetékes bizottságokat, hogy állásfoglalásra irányuló indítványukba foglalják bele a következő javaslatokat:

- A. mivel a nemek közötti egyenlőség és valamennyi nő és lány társadalmi szerepvállalásának növelése nemcsak az ENSZ valamennyi fenntartható fejlesztési céljában érvényesített, hanem egyben önálló cél is; mivel a kereskedelem és annak liberalizálása nagyon különböző – adott esetben akár negatív – hatást gyakorol a nőkre és a férfiakra, ami gyökeres változásokat eredményezhet a nemi szerepekben, a kapcsolatok és az egyenlőtlenségek terén; mivel a kereskedelempolitikák eltérően érintik a nőket az általában vett „déli országokban”, mint az „északiakban”; mivel a hatóságoknak kötelességük megfelelő mechanizmusok bevezetése annak biztosítására, hogy a nők még inkább részesülhessenek saját jogukon a kereskedelmi liberalizáció pozitív hatásaiból,
- B. mivel a nők szerepvállalásának növelése, jogaik előmozdítása és a forrásokhoz való hozzáférésük védelme felgyorsíthatja a fejlődést; mivel az e konkrét célt nem tartalmazó kereskedelmi megállapodások hátrányosabb helyzetbe hozhatják a nőket a társadalomban betöltött amúgy is hátrányos pozíciójuk miatt, vagy növelhetik az egyenlőtlenséget, és általában veszélyeztethetik az emberek megélhetését;
- C. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 8. cikke kimondja: „az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására”; mivel az EUMSZ 207. és 208. cikke kinyilvánítja, hogy a közös uniós kereskedelempolitikát és a fejlesztési együttműködést érintő politikát „az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni”; mivel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 21. cikkében rögzített elvek a következők: a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta, az emberi méltóság tiszteletben tartása, az egyenlőség és a szolidaritás elvei, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt elvek és a nemzetközi jog tiszteletben tartása; mivel az uniós kereskedelempolitika fontos részét képezi az integrált fenntartható fejlesztéspolitikai keretnek, és mivel ebből adódóan a kereskedelem- és beruházáspolitikai erőteljes nemi dimenziója és a női jogokra vonatkozó egyezmények érvényesítése e keretnek elengedhetetlen elemei, a szociális és gazdasági intézkedések együttes hatása, valamint a méltányosabb és több előnnyel járó eredményesség mindenki számára való biztosítása érdekében;
- D. mivel a világ más országaival és/vagy régióival kötött új kereskedelmi megállapodások elfogadása a foglalkoztatásban eltolódásokhoz és a korábban megszerzett, exportorientált állások elvesztéséhez vezethet; mivel ez különösen a nőket érinti, hiszen az exporthoz kapcsolódó ágazatokban gyakran többségében nők dolgoznak;
- E. mivel az általában vett „déli országokban” a mezőgazdasági munkák több mint 40%-át nők végzik; mivel a női mezőgazdasági termelők többnyire kistermelők vagy önálló mezőgazdasági termelők, akik nem rendelkeznek kellő hozzáféréssel az információhoz, a hitelhez, a földtulajdonhoz vagy a globális piacon való sikeres versenyzéshez

szükséges hálózatokhoz;

- F. mivel a „déli országok” a nemzeti költségvetéseikben az importvámokból származó bevételre támaszkodnak; mivel e bevétel kiesésének kompenzálására a hozzáadottérték-adó (héa) növelése további pénzügyi nehézséget jelent a nők és családjaik számára;
- G. mivel a nők a férfiaknál gyakrabban dolgoznak alacsony bérezésű, alacsonyan értékelt és bizonytalan állásokban valamennyi ágazatban, és így valószínűleg alacsonyabb mértékben részesülnek a kereskedelmi liberalizációs folyamatok előnyeiből, mint a férfiak; mivel a nőket kedvezőtlenebb alkupozícióik következtében gyakran kihasználják versenyelőny szerzése céljából a globális gazdaságban;
1. felszólítja az EU-t és tagállamait annak biztosítására, hogy a fenntartható fejlesztési célok – és különösen a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 5. számú cél –, a 2016–2020-as időszakot lefedő, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv (GAP II) és a nemek közötti egyenlőség biztosítására irányuló stratégiai szerepvállalás (2016–2019) teljes mértékben helyet kapjanak az EU külügyi politikáiban, illetve hajtsák őket végre; felhív egy fejlesztésközpontú és a nemek közötti egyenlőség szempontjait figyelembe vevő kereskedelempolitikára, amely garantálja a kereskedelmi partnerek közötti egyenrangú tárgyalásokat;
 2. aggodalommal állapítja meg, hogy számos nehézség létezik a kereskedelem és a nemek közötti egyenlőség kapcsolatának felmérésében, aminek számos oka van, amelyek közül egy az adatok hiánya; hangsúlyozza, hogy jobban meg kell érteni a nemek közötti egyenlőségnek a kereskedelmi megállapodásokhoz kapcsolódó dinamikáját, amihez nemek szerint lebontott statisztikákra van szükség az érintett gazdaság minden egyes ágazatában;
 3. hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi hatásvizsgálat során használt adatoknak ágazatalapú adatoknak kell lenniük, mivel a kereskedelem-liberalizáció hatásai ágazatonként eltérnek; megjegyzi, hogy ez negatívan érintheti a nőket olyan ágazatokban, mint például a mezőgazdaság és az élelmiszerfeldolgozás; e tekintetben a nők – bár a világ élelmiszerelőállításában többségben (50-80%) vannak – a földtulajdon 20%-ánál kevesebbet birtokolnak, ezért a földtulajdon iránti növekvő kereskedelmi kereslet is kihívások elé állítja a szegényebb nőket abban, hogy biztonságos és méltányos hozzáférést szerezzenek a földhöz vagy megtarthassák azt;
 4. megismétli, hogy növelni kell az eltérő, de szorosan egymáshoz kapcsolódó szakpolitikák, mint például a kereskedelem, a fejlesztés, a külkapcsolatok, a foglalkoztatás, a migráció és a nemek közötti egyenlőség közötti koherenciát;
 5. felhívja a Bizottságot, hogy tegye naprakésszé „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégiáját és legyen gondja a nemi dimenzió egyértelműbb megjelenítésére; kiemeli annak fontosságát, hogy a jövőbeli uniós kereskedelmi stratégiában tovább erősítsék a nemek közötti egyenlőséget és fokozzák a nők szerepvállalását;
 6. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a koherenciát egyfelől a kereskedelmi- és beruházási politikák, másfelől az emberi jogokra vonatkozó

nemzetközi egyezmények és kötelezettségvállalások, a fejlesztés és a nemek közötti egyenlőség között; kiemeli, hogy a például a fenntartható fejlesztési célokon, a nőkkal szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményen és a kereskedelempolitikai felülvizsgálati mechanizmuson keresztül elérhető meglévő mechanizmusokat és eszközöket (például kereskedelmi fenntarthatósági hatásvizsgálatok, nemi szempontú kereskedelmi hatásvizsgálatok és szegénységi és szociális hatáselemzések (PSIA)) fel kell használni a kereskedelmi és beruházási politikák és megállapodások nemi szempontú hatásainak nyomon követésére; felhívja a Bizottságot, hogy e területen pénzügyileg és képességépítés formájában támogassa a legkevésbé fejlett országokat saját elemzéseik elvégzésében;

7. hangsúlyozza, hogy szükség van a nemi szempontú értékelés, illetve perspektívák további javítására az uniós kereskedelem- és beruházási politikák terén, továbbá, illetve beillesztésükre a nemzetközi pénzügyi intézmények, donorok és kormányközi szervezetek kereskedelmi vonatkozású képességépítést célzó programjaiba előzetes elemzések, nyomon követés és kötelező utólagos értékelések révén, a különböző kereskedelmi intézkedések és eszközök nemi vonatkozásban esetlegesen negatív hatásainak a kivédése céljából, ideértve a földtulajdon elosztására, az élelmiszerbiztonságra, a foglalkozásváltásokra és/vagy az álláshelyek elvesztésére, valamint a lehetséges migrációs áramlásokra gyakorolt – nemi dimenziót érintő – hatásokat; hangsúlyozza, hogy szükség van a nemi egyenlőség területén tett előrelépések, illetve a kudarcok kötelező időszakos értékelésére mind az uniós, mind a fejlődő országokban; hangsúlyozza, hogy a kereskedelem nemekre gyakorolt hatásainak átfogó elemzését nem szabad a foglalkoztatási hatásokra korlátozni, hanem azoknak a fogyasztásra és a közszolgáltatások nyújtására gyakorolt hatásaival és következményeivel is foglalkozni kell;
8. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 16. és 17. cikkét az EU kereskedelmi partnerei maradéktalanul tiszteletben tartásuk, a nemi hovatartozáshoz köthető, a szociális és gazdasági jogokat érintő egyenlőtlenségek kiküszöbölése érdekében;
9. megismétli a minőségi szociális szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés biztosításának kiemelt fontosságát; sürgeti az EU-t annak biztosítására, hogy kereskedelmi és beruházási megállapodásai ne akadályozzák az államokat az emberi jogok melletti kiállásban, valamint ne járjanak aránytalan hatásokkal a sérülékenyebb csoportok – így a nők – számára; sürgeti az Uniót annak biztosítására, hogy a kereskedelmi és beruházási megállapodások ne vezessenek a közszolgáltatások privatizációjához, amely nemek közötti egyenlőtlenséget okozhat; rámutat, hogy a szociális jellegű szolgáltatások állami kézben maradása különösen fontos a nemek közötti egyenlőség szempontjából, hiszen a hasonló szolgáltatásokhoz való hozzáférést érintő változtatások – illetve azok minősége – egyenlőtlenséghez vezet a nem fizetett gondozási munka nemek szerinti elosztásában; kiemeli ezért, hogy mindig és mindenki számára biztosítani kell az olyan szolgáltatásokhoz és árukhoz való hozzáférést, mint a víz és csatornázás, az oktatás és az egészségügyi ellátás (köztük a nők hozzáférése a szexuális és reprodukcióhoz és jogokhoz);
10. hangsúlyozza, hogy a kormányoknak fenn kell tartaniuk azt a képességüket, hogy

forrásokat biztosítsanak a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőségnek az elérésére, társadalmaink inkluzív és fenntartható jövőjének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a 17.15. számú fenntartható fejlesztési célban foglaltaknak megfelelően rendkívül fontos annak tiszteletben tartása, hogy a partnerország demokratikus politikai mozgástérrel rendelkezzen a saját nemzeti háttérének megfelelő szabályozáshoz és döntéshozatalhoz, a lakosság igényeire való reagáláshoz és emberi jogi kötelezettségei és más nemzetközi kötelezettségvállalásai teljesítéséhez, beleértve a nemek közötti egyenlőségre vonatkozóakat is; hangsúlyozza, hogy szükség van annak biztosítására, hogy sem az EU kereskedelmi és beruházási mechanizmusai, sem a szellemi tulajdonra vonatkozó – az EU kereskedelmi megállapodásaiba illesztett – jogi záradékok ne veszélyeztessék az egyes kormányok képességét arra, hogy jogszabályaikba az emberi jogok, köztük a nemek közötti egyenlőség előmozdítását szolgáló intézkedéseket illesszenek; megállapítja, hogy a szabadalmakkal kapcsolatban a szellemi tulajdonra vonatkozó azon jogi intézkedések, amelyek tiltják generikus gyógyszerek előállítását, jelentős hatással lehetnek a sajátos női egészségügyi követelményekre, és az említett intézkedéseket a kereskedelmi megállapodásokban a nagy gyógyszergyártó vállalatok érdekeinek megfelelően, illetve az olcsó generikus gyógyszerek előállításának korlátozása érdekében alkalmazták; hangsúlyozza, hogy a hasonló, megfizethető árú alapvető gyógyszerek különösen fontosak a nők számára; kiemeli e tekintetben, hogy el kell ismerni a beruházó és állam közötti vitarendezéshez vagy a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerhez hasonló kereskedelmi megállapodási mechanizmusokban rejlő lehetséges kockázatokat, mely mechanizmusok veszélyeztethetik az egyes kormányok arra vonatkozó képességét, hogy jogszabályaikat megváltoztatva intézkedéseket fogadjanak el a nemek közötti egyenlőség előmozdítására, fejlesztve a szociális szolgáltatásokat, a munkaügyi normákat és a fogyasztói jogokhoz kapcsolódó szabályozásokat;

11. megállapítja, hogy az éghajlatváltozás és a környezeti hatások – különösen a fejlődő világban – gyakran egyenlőtlenül érintik a nőket és a férfiakat, és különösen érintik a nőket, ezek a kockázatok pedig hátráltatják az 5. fenntartható fejlesztési cél jövőbeli teljesülését; hangsúlyozza ezért annak fontosságát, hogy az EU kereskedelempolitikájába koherens és átfogó módon integrálják „Az éghajlatváltozással kapcsolatos hatékony tervezésre és irányításra rendelkezésre álló kapacitás növelését szolgáló mechanizmusok előmozdítása a legkevésbé fejlett országokban” című, 13.B számú fenntartható fejlesztési célt a Párizsi Megállapodás teljesítésére irányuló nemzeti erőfeszítések támogatása céljából, nem elfeledve, hogy az éghajlatváltozás hatásai először a nőket érintik;
12. emlékeztet rá, hogy el kell kerülni, hogy a kereskedelmi megállapodások szellemi tulajdonra vonatkozó jogi záradékai potenciálisan negatív hatással legyenek nők egészségére és élelmiszer-önrendelkezésére, nevezetesen a gyógyszerekhez való hozzáférés korlátozása és a vetőmagok privatizációja útján;
13. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a nők részvételét a döntéshozatalban – ideértve a kereskedelempolitikát és a tárgyalási folyamatokat valamennyi szinten – a társadalmi nemekkel kapcsolatos tudatosság javítása, az új lehetőségekkel való élni tudás, valamint a kereskedelem által biztosítható női szerepvállalás erősítése érdekében a fejlődő országokban;

14. megismétli, hogy valamennyi uniós kereskedelmi megállapodásnak szolgálnia kell a nemek közötti egyenlőséget, hatékony és érvényesíthető mechanizmusok – köztük a megfelelést ellenőrző specifikus eszköz – révén, a nemek közötti egyenlőség, a nemi dimenzió előtérbe helyezése és a női jogok tiszteletben tartása érdekében;
15. kijelenti, hogy az Unió általános vámkedvezmény-rendszere (GSP) és különösen a GSP+ rendszer tovább javítható egyfelől a gazdasági ösztönzők, másfelől az emberi jogokra vonatkozó alapegyezmények tényleges elfogadásának és végrehajtásának összekapcsolása révén;
16. üdvözli az utóbbi években tett – a bangladesi fenntarthatósági megállapodás létrejötté, a faanyagokról szóló uniós rendelet ((EU) 995/2010) és a konfliktusövezetekből származó ásványkincsekről szóló uniós rendelet ((EU) 2017/821) fémjelezte – előrelépéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy a kellő gondosság elvére vonatkozó kötelező kereteket terjessze ki más ágazatokra is annak biztosítása érdekében, hogy az EU, valamint az uniós kereskedők és gazdasági szereplők teljesítsék az emberi jogok és a legmagasabb szociális normák – ideértve a nemek közötti egyenlőséget érintőket – tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget;
17. hangsúlyozza, hogy az önellátó mezőgazdaságban dolgozó nők további akadályokkal szembesülnek abban, hogy fenn tudják tartani az élelmiszer-önrendelkezést az új növényfajtáknak az új növényfajták oltalmára létesült nemzetközi egyezmény (UPOV-egyezmény) által a kereskedelmi megállapodásokban megvalósuló szigorú oltalma miatt;
18. kiemeli, hogy az uniós mezőgazdasági import alááshatja a hagyományos kisméretű gazdaságokat, és ily módon veszélyeztetheti a nők megélhetését.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	21.11.2017
A zárószavazás eredménye	+: 13 -: 6 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Maurice Ponga, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Eleftherios Synadinos, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Thierry Cornillet, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Brian Hayes, Florent Marcellesi, Paul Rübig

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS
A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN**

13	+
ALDE	Thierry Cornillet, Paavo Väyrynen
EFDD	Ignazio Corrao
GUE/NGL	Lola Sánchez Caldentey
NI	Eleftherios Synadinos
S&D	Enrique Guerrero Salom, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Elly Schlein
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Florent Marcellesi

6	-
EFDD	Mireille D'Ornano
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Maurice Ponga, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská

3	0
ECR	Eleni Theoharous
PPE	Frank Engel, Brian Hayes

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodik